

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11138/23

ECOFIN 663
UEM 197
SOC 489
EMPL 340
COMPET 684
ENV 763
EDUC 276
RECH 308
ENER 399
JAI 909
GENDER 140
ANTIDISCRIM 134
JEUN 178
SAN 415

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9829/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 608 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Görögország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2023. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 608 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Görögország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³, amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Görögországot azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll annak kockázata, és amelynek vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Görögország 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlás), és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előrettekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.
- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.

- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Görögország 2021. április 27-én az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta a Görögország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Görögország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

⁶ ST 10152/2021 INIT; ST 10152/2021 ADD 1.

- (10) Görögország 2023. május 2-án benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját, 2023. április 29-én pedig a 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Görögországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terve megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Görögországra vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Görögország által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Görögország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Görögország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

- (12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Görögország vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatot végzett, és 2023. május 24-én közzétette annak eredményeit. A Bizottság megállapította, hogy Görögországban túlzott makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A magas államadóssággal és a nemteljesítő hiteleknek a magas munkanélküliséggel összefüggő jelentős állományával kapcsolatos sebezhetőségek ugyan csökkentek, de az ország külső pozíciója romlott. Az egyik fő aggály az, hogy a folyó fizetési mérleg hiánya 2022-ben – az energiaárak Unió-szerte tapasztalt meredek emelkedése miatt is – jelentősen nőtt, az idegenforgalmi bevételek fellendülése ellenére. Bár az előrejelzések szerint idén és jövőre is csökken a külső hiány, az várhatóan jóval a nettó nemzetközi befektetési pozíció tartós javulásának biztosításához szükséges szint felett marad. Bár a GDP-arányos államadósság továbbra is a legmagasabb az Unióban, 2022-ben – nagyrészt az erős nominális GDP-növekedésnek köszönhetően – jelentősen javult, és 2023-ban, illetve 2024-ben várhatóan tovább fog csökkenni. A nemteljesítő hitelek állománya a korábbi években tapasztalt jelentős csökkenést követően tavaly is meredeken csökkent, de az uniós átlaghoz viszonyítva továbbra is magas; ez változatlanul rontja a bankok nyereségességét és hitelezési kapacitását, ami viszont kihat a gazdaság tőkeellátottságára és a termelékenység növekedésére. A szakpolitikai válasz hozzájárult az egyensúlyhiányok felszámolásához, és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása jelentős lehetőséget kínál a fennmaradó strukturális hiányosságok kezelésére. Mindazonáltal, különösen annak biztosítása érdekében, hogy a külső egyenlegek határozottan javuljanak, és hogy a nemteljesítő hitelek állománya tovább csökkenjen, további erőfeszítésekre van szükség többek között az adósságbehajtás hatékonyságának növelése és a nemteljesítő hitelek másodlagos piacának javítása révén.
- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Görögország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2021. évi 7,1 %-ról 2022-ben 2,3 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 194,6 %-ról 2022 végére 171,3 %-ra esett.

- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartoztak a háztartásoknak és a vállalkozásoknak nyújtott villamosenergia-támogatások, valamint a kiszolgáltatók helyzetű háztartások szociális juttatásainak növelése. Ezen intézkedések költségét részben ellensúlyozták az energiatermelők és -szolgáltatók rendkívüli nyereségére kivetett új adók, nevezetesen a villamosenergia-termelőkre vonatkozó árplafon és az ugyancsak a villamosenergia-termelőkre a 2021 októbere és 2022 júniusa közötti időszakban kivetett rendkívüli illeték. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 2,5 %-ára tehető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 6,5 %-ról 2022-ben a GDP 1,5 %-ára csökkent.
- (15) A Tanács a 2021. június 18-i ajánlásában⁷ azt ajánlotta, hogy Görögország 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. A Tanács ezenkívül azt ajánlotta, hogy Görögország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.

⁷ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Görögország 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 33. o.).

(16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁸ 2022-ben támogató volt, és a GDP –1,0 %-ának felelt meg. Görögország – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközből finanszírozandó beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 2,1 %-át tették ki (2021-ben a GDP 2,6 %-át). Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-es csökkenése az előző programozási időszak fokozatos kifizetésének tudható be, míg az új programozási időszakban a beruházási kiadások még nem emelkedtek. A nemzeti finanszírozású beruházások 0,6 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal⁹ számára. Görögország tehát a Tanács ajánlásával összhangban fenntartotta a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése 0,6 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalta az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések többlethatását (a GDP 2 %-át kitevő nettó költségvetési többletköltség). Görögország tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.

⁸ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

⁹ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,0 százalékpontos, azaz semleges hozzájárulást biztosítottak.

- (17) A 2023. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv összhangban van a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésével 2023-ra, az azt követő időszak tekintetében pedig optimistább. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 2,3 %-kal és 2024-ben 3 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban magasabb, 2,4 %-os, míg 2024-ben alacsonyabb, 1,9 %-os reál-GDP-növekedést vetít előre, ami elsősorban a beruházási tevékenységre és a külső szektor hozzájárulására vonatkozó feltételezések eltéréseinek tudható be. A 2023. évi stabilitási program a bruttó állóeszköz-felhalmozás nagyobb mértékű hozzájárulását vetíti előre, különösen 2024-ben, és a Bizottság arra számít, hogy az áruimport magasabb marad, mint a hatóságok előrejelzései.
- (18) A 2023. évi stabilitási programjában a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2023-ban a GDP 1,8 %-ára fog csökkenni. A 2023. évi csökkenés főként a világjárványhoz kapcsolódó költségvetési intézkedések fokozatos megszüntetését és az energiával kapcsolatos intézkedések költségeinek csökkenését, valamint a gazdasági növekedésből eredő növekvő bevételeket tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 171,3 %-ról 2023 végére várhatóan 162,6 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 1,3 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, főként az adóalapoknak a makrogazdasági feltételezések – köztük a növekedés összetételére és az alacsonyabb szociális kiadásokra vonatkozó, az elmúlt években megfigyelt szisztematikus alulköltekezéssel összhangban álló feltételezések – által vezérelt kedvezőbb alakulása miatt. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 160,2 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség főként a magasabb nominális GDP-növekedésnek, és kisebb mértékben a Bizottság által előre jelzett alacsonyabb államháztartási hiánynak tudható be.

(19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési intézkedések. Ezek 2022 óta meghosszabbított intézkedések, különösen a háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott villamosenergia-támogatások. Ezen intézkedések költségét továbbra is részben ellensúlyozzák az energiaszolgáltatók rendkívüli nyereségére kivetett adók, nevezetesen az energiatermelőkre vonatkozó árplafon és a finomítók által fizetendő szolidaritási hozzájárulás. Az említett bevételeket figyelembe véve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 0,2 %-ának felel meg¹⁰. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbje nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem teljes mértékben őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹¹ való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,1 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,5 %-kal). Végezetül a 2023. évi államháztartási egyenleget a várakozások szerint javítani fogja a Covid19-válság kapcsán bevezetett, a becslések szerint a GDP 1,5 %-át kitevő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése.

¹⁰ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹¹ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Görögország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 60. o.).

- (20) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Görögország 2023-ban biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azért, hogy a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedését a potenciális kibocsátás középtávú növekedése alatt tartja¹², figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Görögországnak ugyanakkor készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Görögországnak azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.

¹² A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Görögország esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése nominális értéken 4,8 %-ra tehető.

(21) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal nagyjából semleges lesz (a GDP $-0,2$ %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal expanzív volt (a GDP $-1,0$ %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP $0,3$ %-ának megfelelő restriktív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. Ezért a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése összhangban van a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások várható, restriktív hozzájárulása alapvetően arra vezethető vissza, hogy az energiaár-emelkedésre válaszul bevezetett, a háztartásokra és vállalkozásokra irányuló (célzott és nem célzott) támogatási intézkedések költségei csökkentek (a GDP $2,3$ %-ával). A nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedésének fő mozgatórugója a szociális kiadások növekedése. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP $2,5$ %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások $0,0$ százalékpontos, azaz semleges hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára¹³. Ezért Görögország addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Görögország a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházások finanszírozását tervezi, például $8\,000$ nyilvánosan hozzáférhető töltőpont létesítését az elektromos járművek számára a kulcsfontosságú városi és elővárosi helyszíneken, a közigazgatás digitalizálását, valamint a szigetek villamosenergia-összeköttetésének javítását.

¹³ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan $0,1$ százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítanak.

- (22) A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 0,8 %-ára csökken. A 2024-es csökkenés főként a fennmaradó energiaügyi és egyéb intézkedések fokozatos megszüntetését, valamint a stabil gazdasági növekedés miatti bevételnövekedést tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 150,8 %-ra csökken. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 0,6 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, főként a szociális költségvetés végrehajtására vonatkozó feltételezések, különösen a szociális juttatásokra és a nyugdíjakra fordított alacsonyabb kiadások miatt. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése magasabb, 154,5 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (23) A 2023. évi stabilitási program az összes energiatámogatási intézkedés fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben. A Bizottság szintén azt feltételezi, hogy 2024-ben teljesen megszüntetik az energiatámogatási intézkedéseket. Ez azon a feltételezésen alapul, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni.

- (24) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹⁴. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, a Bizottság szerint helyénvaló volna 2024-re legalább a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁵ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 2,6 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ez hozzá fog járulni a külső pozíció megerősítéséhez is. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 0,2 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, a legkevésbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni.
- (25) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 2024-ben 0,7 %-kal történő növekedését prognosztizálja, amely nem éri el az ajánlott növekedési mértéket. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésében prognosztizált kiigazítás meghaladja az energiatámogatási intézkedések teljes megszüntetéséből származó megtakarítást.

¹⁴ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁵ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkiadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (26) A 2023. évi stabilitási program szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 4,8 %-ról 5,4 %-ra nőnek 2024-ben. A magasabb beruházási szint a némileg alacsonyabb nemzeti finanszírozású beruházásokat és az Unió által – nevezetesen az eszközből – finanszírozott magasabb beruházásokat tükrözi. A 2023. évi stabilitási program olyan reformokat és beruházásokat említ, amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez. E reformok és beruházások közé tartoznak a zöld, digitális és energetikai átállást célzó, magas hozzáadott értéket képviselő beruházások, illetve strukturális reformok, amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepelnek.
- (27) A 2023. évi stabilitási program felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2025-ben várhatóan a GDP 0,5 %-ára csökken, 2026-ra pedig 0,1 %-ára. Ezért az államháztartási hiány a tervek szerint a program időhorizontjában a GDP 3 %-a alatt marad. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 150,8 %-ról 2026 végére várhatóan 135,2 %-ra csökken.

(28) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében megkezdett bevált módszerekre és reformokra építve a görög adópolitikai keret módosításai hozzájárulhatnak a beruházási hiány kezeléséhez. Konkrétabban, egy szélesebb körű feltételes adómegállapítási rendszer bevezetése javíthatja a jogbiztonságot a befektetők szempontjából, és megerősítheti az adórendszer egyszerűsítésére irányuló, folyamatban lévő intézkedéseket. Az adórendszer felülvizsgálata továbbá az önálló vállalkozók tekintetében segítheti az adóalap növelését, és támogathatja a beruházásokat. Az adózási fegyelem javítható lenne az elektronikus fizetések alkalmazásának kiterjesztésével és az elektronikus fizetésekből származó információk fokozott felhasználásával, különös tekintettel azokra a közelmúltbeli bizonyítékokra, amelyek a bejelentett alacsony jövedelmek és az önálló vállalkozók látványosan gyorsan növekvő árbevétele közötti egyre nagyobb ellentmondásra utalnak. Ezt különösen az elektronikus fizetésekből származó információknak a megcélzott szakmák esetében történő jobb felhasználásával lehetne megtenni. E célkitűzés megvalósítását várhatóan elősegíti majd a független állami adóhatóság folyamatban lévő digitális átállása. Alapvető fontosságú azonban, hogy – tekintettel az adórendszerek előtt álló, világszerte jelentkező kihívásokra – a humánerőforrás- és informatikai infrastruktúra irányítása és fejlesztése tekintetében tovább erősödjön a hatóság működési autonómiája.

(29) Görögország közigazgatási rendszere, bár az ország további lépéseket tett a modernizálása érdekében, általánosságban továbbra is viszonylag alacsony teljesítményt nyújt. A 2010 utáni jelentős kiigazítást követően a közigazgatás mérete és költsége nagyjából összhangba került az uniós átlaggal. Görögország bérköltsége 2022-ben stabilan a GDP 10,8 %-án maradt, ami némileg meghaladta az uniós átlagot (a GDP 10,2 %-a). Az elért eredmények megőrzéséhez kulcsfontosságú lesz az egységes bértábla folyamatos alkalmazása úgy, hogy közben – az állandó alkalmazottak tekintetében a felvettek és a távozók létszámának egyensúlyban tartására vonatkozó felvételi szabály, az ideiglenes alkalmazottak tekintetében pedig a 2022-ben bevezetett felső határ folyamatos alkalmazása révén – fenntartják a jelenlegi személyzeti létszámot. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a közigazgatás hatékonyságának javítására irányuló intézkedéseket, középpontban a digitális szolgáltatások fejlesztésével. Ugyanakkor továbbra is kihívást jelent a magasan képzett munkaerő bevonása és megtartása. Ezt strukturális módon lehetne kezelni bizonyos funkciókra vagy szervekre vonatkozó speciális/kiegészítő bértáblák alkalmazásával, valamint az új humán erőforrás-gazdálkodási rendszer szerves részeként bevezetett, jól meghatározott juttatási rendszer révén, miközben meg kell őrizni az egységes bértábla integritását és nem szabad túllépni a teljes bérköltség-összeget.

(30) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Görögország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása eddig jól haladt. A jövőben fontos lesz a végrehajtás lendületének fenntartása. Görögország a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozóan három kifizetési kérelmet¹⁶, a hitel formájában nyújtott támogatásra vonatkozóan pedig két kifizetési kérelmet nyújtott be, amelyek a tervben szereplő 85 mérföldkőnek és célnak felelnek meg. Görögország eddig összesen 7,126 milliárd EUR összegű kifizetésben részesült¹⁷. Az (EU) 2021/241 rendelet 14. cikkének (6) bekezdésével összhangban Görögország 2023. március 29-én kifejezte azon szándékát, hogy 5,00 milliárd EUR összegű további, hitel formájában nyújtott támogatást kérjen az eszköz keretében. Görögország határozottan megkezdte a terve végrehajtását, továbbá a reformok és beruházások időben történő végrehajtásának nyomon követésére és koordinálására irányítási és kontrollrendszert hozott létre. A jövőben fontos lesz fenntartani és fokozni ezeket az erőfeszítéseket, figyelembe véve a tervezett reformok és beruházások jelentős számát, különösen azért, mert e reformok és beruházások némelyikének megvalósításához különböző előkészítő intézkedések, többek között a közbeszerzési eljárások terén kellő időben történő előrelépésre lesz szükség. A terv végrehajtásának folytatása a kijelölt végrehajtó szervek – köztük a regionális és helyi közigazgatás – igazgatási és végrehajtási kapacitásától függ. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Görögország stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

¹⁶ Görögország 2023. május 16-án benyújtotta a vissza nem térítendő támogatásra irányuló harmadik kifizetési kérelmét, amelynek Bizottság általi értékelése folyamatban van.

¹⁷ A vissza nem térítendő pénzügyi támogatás keretében kifizetett összeg (az előfinanszírozás kivételével) 3,436 milliárd EUR, a hitel formájában nyújtott támogatás keretében kifizetett összeg pedig (az előfinanszírozás nélkül) 3,690 milliárd EUR.

- (31) A Bizottság 2022-ben Görögország valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Görögországban.
- (32) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül Görögország további kihívásokkal szembesül az egészségügy és a tartós ápolás-gondozás, a kataszteri jogcímelek feltérképezése, az energiapolitika és a zöld átállás terén.
- (33) Az állami egészségügyi kiadások az uniós átlag alatt vannak, ugyanakkor a betegek által teljesített közvetlen kifizetések GDP-hez viszonyított aránya az Unión belül Görögországban a második legmagasabb. Az egészségügyi rendszer továbbra is kórházközpontú, és a gyógyító ellátásra fordított kiadások a kórházi ápolásra összpontosítanak. Emellett a gyógyszerekre fordított állami kiadások GDP-arányos összege tekintetében az összes tagállam közül Görögország áll az első helyen. A tartós ápolásra-gondozásra és a megelőző ellátásra fordított közkiadások jelentősen elmaradnak az uniós átlagtól, és a tartós ápolásra-gondozásra vonatkozóan nem létezik átfogó nemzeti stratégia. A probléma megoldására – a kórházi ellátás elsődleges szerepének csökkentése, valamint az egészségügyi termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés hatékonyabbá tétele érdekében – Görögország új egészségügyi alapellátási rendszert vezet be. Az egészségügyi alapellátás reformjának teljes körű megvalósítását akadályozza a házi orvosok hiánya. A házi orvosok száma nem elegendő a teljes népesség lefedéséhez. Elegendő lefedettséget kell biztosítani ahhoz, hogy a jogszabályoknak megfelelően 2023. szeptember 1-jétől teljeskörűen bevezetésre kerüljön a hatékony és átfogó, kapuőr-alapú ellátási rendszer. E célból a teljes lakosság lefedettsége érdekében a házi orvosi létszám bővítésére irányuló erőteljesebb ösztönzés, valamint a megfelelő népesség-nyilvántartás kulcsfontosságú lesz ahhoz, hogy biztosítani lehessen a lakosság megfelelő és egyenlő hozzáférését az egészségügyi ellátáshoz.

- (34) A nemzeti ingatlan-nyilvántartás – egy hosszú múltra visszatekintő projekt – befejezése tovább javítja majd Görögország üzleti környezetét. 2023. május végére a kataszteri jogcímek feltérképezése 72 %-ban elkészült, a tulajdonjogok további 25 %-át összegyűjtötték, és a feldolgozásuk folyamatban van. Az összegyűjtött jogok feldolgozása várhatóan 2023 végéig fejeződik be, és ezzel az év végére az ingatlan-nyilvántartás teljes lesz. Az új „Görög Földhivatal” létrehozása során 12 földhivatali irodát és 49 fiókintézményt nyitottak meg és működtetnek. A Görög Földhivatal teljes mértékben digitalizálni szeretné a polgárok számára nyújtott szolgáltatásokat, az eszköz pedig támogatást nyújt a jelenleg papírformátumú valamennyi tulajdonjogi bejegyzés és okirat digitalizálásához.
- (35) Görögország – annak ellenére, hogy az energiaválsággal összefüggésben is erőfeszítéseket tett – továbbra is nagymértékben függ a fosszilis tüzelőanyagoktól, és 2021-ben energiaszerkezetének 52, illetve 24 %-át az olaj és a gáz tette ki. A dekarbonizációs erőfeszítések felgyorsítása érdekében a görög helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező beruházásokra és reformokra épülő, illetve azokon túlmutató számos intézkedést folytatni lehetne. Görögország felgyorsíthatná a megújuló energia elterjedését azáltal, hogy létrehozza és kimunkálja a megújuló hidrogén-infrastruktúra és a tengeri szélenergia-hasznosítás fejlesztésének előmozdítását célzó jogi kereteket. További erőfeszítésekre van szükség a biometánra vonatkozó jogi és szabályozási keret kidolgozásának felgyorsításához, valamint ahhoz, hogy a rendelkezésre álló fenntartható biometán-potenciál tényleges termelési kapacitássá alakításával ellensúlyozni lehessen a földgázimportot.

- (36) Mivel több megújuló energiaforrás integrálására kerül sor, a villamosenergia-hálózat egyensúlyának megőrzéséhez elengedhetetlenek lesznek a tárolási és a hálózati kapacitás bővítésére irányuló további beruházások. A közös díjfizetési rendszerek alkalmazása és a „fogyasztásmérő mögötti” rendszerek használatának ösztönzése fontos eszközök lehetnek a tárolási kapacitás időben történő és működőképes bővítésének előmozdításához. A megújuló energiaforrásokból származó energiabetáplálás korlátozásának elkerülése érdekében további villamosenergia-összeköttetéseket lehetne kialakítani a szomszédos országokkal. A megújuló energiaforrások további alkalmazását illetően fontos lesz a 2022-ben elfogadott új jogi keret teljes körű érvényesítése, amely egyszerűsíti és felgyorsítja a megújulóenergia- és tárolási projektek engedélyezésének folyamatát. Emellett az energiaönellátási rendszerek előmozdítása – beleértve az akkumulátorokkal egybekapcsolt fotovoltikus napenergia-rendszerek telepítéséhez nyújtott támogatás bővítését – és az energiaközösségek hozzájárulhatnak a megújuló energiaforrások alkalmazásának társadalmi elfogadottságához.
- (37) Görögország ezenkívül kiterjeszthetné a meglévő energiamegtakarítási intézkedések hatókörét és célkitűzéseit is, és csökkenthetné az energiaszegénység magas szintjét. Görögország földgázfogyasztása a 2022. augusztus és 2023. március közötti időszakban – az (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletben¹⁸ meghatározott 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 22 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. Görögország az (EU) 2023/706 tanácsi rendelet¹⁹ alapján folytathatná a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.
- (38) Az olyan új pénzügyi eszközök bevezetésével, mint az energiahatékonysági aukciók, hatékonyabban lehetne bevonni az energiaszegény háztartásokat a jelenlegi felújítás-támogatási programokba. Görögországban az intelligens fogyasztásmérők részaránya jóval elmarad az uniós átlagtól (a 2021. évi adatok szerint 3 % az 54 %-hoz képest), és ezt az arányt növelni lehetne, mivel így a fogyasztók a piac aktív résztvevői lehetnének és támogathatnák a keresletoldali válaszintézkedéseket. Emellett egyes ágazatok – például a közlekedés és a vízügy – jelentős energiamegtakarítási potenciállal rendelkeznek, mivel az olajtól való függőségük továbbra is nagymértékű.

¹⁸ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

¹⁹ A Tanács (EU) 2023/706 rendelete (2023. március 30.) az (EU) 2022/1369 rendeletnek a gázra vonatkozó keresletcsökkentési intézkedésekkel kapcsolatos keresletcsökkentési időszak meghosszabbítása, valamint az intézkedések végrehajtására vonatkozó jelentéstétel és nyomon követés megerősítése tekintetében történő módosításáról (HL L 93., 2023.3.31., 1. o.).

- (39) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. Görögországban jelenleg a zöld készségek hiánya az építőiparban a legnyilvánvalóbb, abban az ágazatban, amely rendkívül fontos a zöld átállás és bizonyos műszaki foglalkozások szempontjából. Végezetül, további intézkedéseket lehetne tenni a fiatalok és a nők foglalkoztathatóságának növelése érdekében. Az állami foglalkoztatási szolgálatok közigazgatási kapacitásainak növelése, valamint az álláskeresőket tekintetében a személyre szabott megközelítés alkalmazásának kiterjesztése révén az e csoportokba tartozók nagyobb eséllyel találnának munkát, továbbá a zökkenőmentes és méltányos átmenet is támogatható lenne.
- (40) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét²⁰ az 1. ajánlás tükrözi.

²⁰ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

- (41) Az euroövezeti tagállamok gazdasági közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; célzottabbá tegyék a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket; valamint mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. fenntartsák a zöld és a digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat; tovább javítsák az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket; valamint fellépjenek a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. megőrizzék a makroszintű pénzügyi stabilitást és nyomon kövessék a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Görögország esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban szereplő első, második, harmadik, negyedik és ötödik ajánlás végrehajtásához.
- (42) A Bizottság mélyreható felülvizsgálata és értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi nemzeti reformprogramot és a 2023. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az 1. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikák hozzájárulnak az államadóssággal, a külső pozícióval és a nemteljesítő hitelekkel kapcsolatos sebezhetőségek kezeléséhez. A 2. ajánlás hozzájárul az 1. ajánlás teljesítéséhez. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések – a (41) preambulumbekkezdéssel összhangban – egyaránt hozzájárulnak az egyensúlyhiányok kezeléséhez és az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban szereplő ajánlások végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Görögország 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 2,6 %-ra²¹ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként végrehajtott reformokra építve, egy szélesebb körű feltételes adómegállapítási rendszer bevezetésével javítsa az adórendszer beruházásösztönző jellegét, bővítse az adóalapot – például az önálló vállalkozókra vonatkozó jelenlegi adózási struktúra felülvizsgálata révén –, továbbá az elektronikus fizetések használatának kiterjesztésével erősítse az adózási fegyelmet. Őrizze meg és növelje az adóhatóság működési autonómiáját. Őrizze meg a közigazgatás hatékonyságát, ugyanakkor biztosítsa a megfelelő készségek bevonásának lehetőségét és az egységes bértáblával való összhang fenntartását. Folytassa a nemteljesítő hitelek folyamatban lévő csökkentését, és javítsa tovább a nemteljesítő hitelek másodlagos piacának működését.

²¹ Ez az összeg becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,3 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (24) preambulumbekzdésben ismertettek szerint.

2. Órizza meg a helyreállítási és rezilienciaépítési terve egyenletes végrehajtásának lendületét, és gyorsan véglegesítse a REPowerEU-fejezetet annak végrehajtása mielőbbi megkezdése céljából. A terv méretére tekintettel biztosítson folyamatosan megfelelő közigazgatási kapacitást. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.
3. Az egészségügyi ellátáshoz való megfelelő és egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében teljesen építse ki az egészségügyi alapellátás keretrendszerét, és a hálózat teljes lakosságra való kiterjesztése érdekében ösztönözze erőteljesebben a háziorvosi létszám bővítését, továbbá biztosítsa a népesség-nyilvántartás megvalósítását. Véglegesítse az ingatlan-nyilvántartási rendszer reformját a kataszteri jogcímek feltérképezésének teljessé tételével, valamint a Görög Földhivatal létrehozásával és működtetésével.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget és gyorsítsa tovább az energiaellátási útvonalak diverzifikálását. Bővítse tovább a megújuló energia alkalmazását azáltal, hogy kidolgozza és érvényre juttatja az engedélyezési folyamatra és a tengeri szélenergia-telepítésekkel kapcsolatos új jogi keretet, növeli a villamosenergia-hálózati és -tárolási kapacitást, előmozdítja a megújuló energia decentralizált termelését és bevezeti a megújuló hidrogén és a biometán előállítására vonatkozó jogi keretet. Intenzívebben hajtsa végre az energiahatékonyságot javító intézkedéseket, beleértve az energiaszegény háztartásokra és az intelligens fogyasztásmérők telepítésére irányuló célzott intézkedéseket, valamint fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket. Támogassa a közlekedési ágazat dekarbonizációját, különösen az elektromos járművek használatának előmozdítása révén.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök